

LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA

1. Üldsätted

1.1. Kohtla-Järve Maleva Põhikooli (edaspidi Kooli) lihtsustatud õppekava põhineb põhikooli lihtsustatud riiklikul õppekaval, mis kehtestab põhihariduse standardi intellektipuudega õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad lihtsustatud õppes.

1.2. Kooli lihtsustatud õppekava alusel toimub õppetöö koolivälise nõustamismeeskonna otsusega lihtsustatud õppele suunatud õpilastele. Individuaalne õppekava koostatakse kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele, kes õpivad klassis, kus õppetöö toimub põhikooli õppekava järgi.

1.3. Kooli lihtsustatud õppekava aluseks on lihtsustatud riiklik õppekava. Erinevused on tingitud sellest, et lihtsustatud õppel olevad õpilased õpivad klassis, kus õppetöö toimub põhikooli õppekava järgi. Õppekava moodustab üldharidusliku terviku, keskendub suuremal määral elementaaroskuste ja elus iseseisva toimetuleku kujundamisele. Peamised erinevused on lihtsustatud ainekavad (suuremal määral elementaaroskusi, keskendatus elus iseseisva toimetuleku oskuse omandamisele).

1.4. Õppekavas esitatakse järgmised osad: õppe- ja kasvatusesmärgid; õppe- ja kasvatusgevuse põhimõtted; õppe ja kasvatus rõhuasetused ning taotlevad pädevused; õppekorraldus; hindamine, individuaalse õppekava koostamise alused.

2. Õppe- ja kasvatusesmärgid

2.1. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna. Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatusesmäärke ning pädevusi, arvestades järgmisi eesmärke:

- 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- 2) õpilane armastab kodumaad;
- 3) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
- 4) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda saastes;

5) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;

6) õpilane on valmis koostööks.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

3.1. Võimetekohase hariduse saamine: saab hariduse, mille valikul on arvestatud õpilase võimete ja teiste individuaalsete iseärasustega.

3.2. Tolerantsuse kasvatamine: on suunatud sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.

3.3. Iga õpilase arengu toetamine: kogeb õppeprotsessi käigus sobilike eripedagoogiliste meetodite kasutamist. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja - võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Õppe suunatus on praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele omandab õppeprotsessi käigus igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige.

3.4. Suunatus sotsiaalsete kogemuste omandamisele: täidab ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Konkreetsete õpilastega arvestamine õppekava rakendamisel. saab hariduse koostöös eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli.

4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning kujundatavad üldpädevused (klasside kaupa)

1.-2. klassid

1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on tajutav, õppetöös on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üld- ja aineõpetuse kombineeritud variant. Tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilaseks; eristab oma-võõrast-ühist.

2) Õpetuse põhitähtsuseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine koostevuse ja matkimise tasandil. Õpilane hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust; märkab ilu; kuulab ja vastab küsimustele.

Õpilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse.

Oma mina teadvustamine (MINA ise) ning MINA – MEIE suhetel osaleb klassi ühistevuses; kontakteerub ühistevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele; väljendab ennast 3– 4 sõnaliste lihtlausetega.

Õppeülesannete, materjali keerukuse, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluva aja varieerumine vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele. Selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad; vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi.

Põhimõtte ÕIGE – VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA. Hindab käitumisakte *õige/vale-, meeldib / ei meeldi-* tasandil.

Kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni; loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa.

3.-5. klassid

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, õpitegevuse kavandamise-reguleerimise arendamine. Õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistoos; kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel.
- 2) Õpilase rolli ja õpioskuste kujundamine, õppimisse positiivne suhtumine. Osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast.

MINA/MEIE/KODUKOHT suhted. hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest.

Lugemise, kirjutamise, arvutamise, tekstis orienteerumise ja tekstiloome, vaatlus- ning võrdlusoskuse omandamine.

Täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi.

Käitumise vastavus moraalnormidele. käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;

kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis; hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest.

Õpilase ettevalmistamine edasisteks õpinguteks.

Loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette; vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

6.-7. klassid

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu, verbaalse mõtlemise arendamine. Teeb vaatluse põhjal järeldusi; kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust.
- 2) Elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja tööharjumuste kujundamine, rollisuhtlemise teadvustamine, käitub vastavalt rollile, täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid.

MINA/MEIE/KODUKOHT – suhted Eestiga. teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast.

Ladusa lugemisoskuse omandamine, kirjalike lühitekstide koostamine, tööõpetuse osakaalu suurenemine. Loeb lodusalt, hangib informatsiooni oma teadmistele vastavast tekstist; loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit.

Suhtlusprobleemide lahendamine ja viisakas käitumine.

Lahendab konflikte rahumeelselt; selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslasele; kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib.

Uute praktilise ja vaimse töö oskuste kujundamine.

Mõistab töö vajalikkust; kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid; oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda.

8.-9. klassid

1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu, verbaalse mõtlemise osakaalu suurenemisel. Kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekteerib), koostab tarbekirja; mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid.

2) Sotsialiseerumine ühiskonnas: elu perekonnas, töö tegemine, õppimine.

Suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga; järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli; mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid.

MINA/MEIE/EESTI – suhted Maailmaga. tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna.

Tolerantse kodaniku kasvatamine.

Teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades.

Õpilase sotsialiseerumise ja toimetulekuoskuse toetamine, väärtushinnangute kujundamine.

Lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult valedele ettepanekutele; hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus; väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

5. Õppekorraldus

5.1. Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.

5.2. Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud temadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

5.3. Õppe ja kasvatuse ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning punktis 5.6. toodud tunnijaotusplaani.

5.4. Eriklassis võib kooli õppekavas p.5.6 võrreldes Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määrusega nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes määruses sätestatud taotletavate õpitulemustega ja vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

5.5. Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada punktis 5.6 toodud tunnijaotusplaani erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), kuid vähendada ei tohi tööõpetuse tundide arvu.

5.6. Tunnijaotusplaani

	Õppetundide arv nädalas eesti õppekeelega õpilasele								
	1.klass	2.klass	3.klass	4.klass	5.klass	6.klass	7.klass	8.klass	9.klass
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Kokku:	20	23	25	25	28	30	30	32	32

	Õppetundide arv nädalas vene õppekeelega õpilasele								
	1.klass	2.klass	3.klass	4.klass	5.klass	6.klass	7.klass	8.klass	9.klass
Vene keel	7	9	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	6+1	6+1
Eesti keel teise keelena	-	-	2	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5

Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained	-	-	1	1	2	2	2	2	2
Kokku:	20	23	25	25	28	30	30	32	32

5.7. Kooli lihtsustatud õppekava järgi õpetatakse eesti keelt teise keelena alates kolmandast klassist. Lisaks keeletundidele on soovitatav õpetada eesti keelt teise keelena lõimituna teiste õppeainetega (näiteks kunsti-, tööõpetuse ja kehalise kasvatus tundides).

6. Hindamine

Lihtsustatud õppes kohaldatakse hindamisel Kooli õppekavas hindamise kohta sätestatud.

7. Individuaalse õppekava koostamise alused

7.1. Lihtsustatud õppes rakendatakse individuaalset õppekava „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” §-s 18 sätestatud tingimustel ja korras.

7.2. Individuaalne õppekava koostatakse kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava järgi.

7.3. Lihtsustatud õppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava, kus esitatakse:

- 1) üldised andmed õpilase kohta;
- 2) erisused õppesisus ja õpitulemustes, juhindudes põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lisa 1 sätestatust;
- 3) õpilasele rakendatavad meetmed või õppe läbiviimise eritingimused, sealhulgas õppevara kohta;
- 4) õpitulemuste ja arengu hindamise kord, sealhulgas hindamisviisid ja vahendid, õpilase arengule tagasiside andmise viisid ja vahendid;
- 5) individuaalse õppekava rakendamise aeg;
- 6) individuaalse õppekava koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused.